

Den røde fane er kjærlighedens symbol

Taler

Christian Holtermann Knudsen

Dato

23 april 1893

Sted

Lakkegaten 2, Kampen, Kristiania

Omstendigheter

Faneinnvielse i Kampens arbejderklub

1 Mine damer og herrer!

Det, som har samlet os her idag er ikke en tom seremoni; den faneindvielse, som vi idag skal foreta er en alvorlig handling, fordi denne fane vil faa betydning
5 under kampen for arbeidets ret; det, som har samlet os, er følelsen av, at et allerede forud planlagt betydningsfuldt kulturelt skridt i arbejderorganisatorisk retning er i begreb med at fuldføres.

Hvad er egentlig en fane? kunde vi spørge.

10

Naar Harald Haafagre, som søgte at samle fylkerne her i landet til et helt Norge, efter slaget i Hafrsfjord plantede fanen derborte, saa var det land vundet for den sag, og i det hele tat i kampen mellem nasjonerne gjaldt det jo land vundet, naar fanen var plantet. I denne retning skal fanen ha samme betydning for os som for
15 vore krigerske forfædre, idet det betyr land vundet for socialismen, naar Kampens arbejderklub planter den røde fane deroppe.

Ikke saa at forstaa, at vi med vold og magt vil ta os tilrette eller gjøre os til herre over land eller folk i lighed med vore forfædre; det kan vi ikke, -- ti for os gjælder
20 det at erobre sindene først og fremst for den sag, vi kjæmper for. Nej, ad den fredelige agitasjons vej, -- ved overbevisningens magt vil vi først og fremst gjøre vore erobringer. Derfor har vi ogsaa skrevet paa vor fane: «frihed, lighed og broderskab». Og derfor har vi ogsaa valgt den røde farve, som er kjærlighedens rene symbol.

25

Under vore forfædres vilde vikingefærd vajede saa ofte deres fane over blodige valpladse med lemlæstede lig av indbildte fiender saavelsom av kampfæller --

ligesom de nasjonale faner i alle land har mattet gjøre og endnu den dag idag
30 maa gjøre tjeneste som samlingsmærke for blodige udfald folk mod folk, --
udfald, hvori den udbyttede arbejderklasse i alle land ikke alene tvinges til at
foreta men ogsaa selv er den gjenstand, hvorpaa der skal foretages de mest
blodige operasjoner. De nasjonale faner er derfor barbarismens samlings- og
kjendingsmærke.

35 Og at barbarismen endnu idag er herskende i vårt samfund, derom vidner
betegnende nok den begivenhed, at der her i landet er bygget et vikingeskib, der
skal være et tro billede av de skibe, som vore forfædre brugte under sine
røveriske vikingetog; dette skib, som nylig har forladt vor havn for at udstilles
40 ved verdensudstillingen i Chicago, vil overalt, saavel under sin kystfart her i
landet, som ved Chicagoudstillingen, -- hos alle i sandhed fredselskende mænd
og kvinder ; kun fremkalde minder om fortidens barbarisme. Og naar
overklassen her i landet desuagtet har virkeliggjort den idé at bygge et
vikingeskib for Chicagoudstillingen, saa er det et udslag av den barbarisme, som
45 den samme overklasse endnu idag opretholder og føler sig tryk for, at den
udbyttede befolkning fremdeles bøjer sig under og endog til dels finder sig
begeistret ved.

Men dette er ikke uden grund, -- vi har beviser nok for, at saasnart den nasjonale
50 fane rejses ; endog i meget tvilsom nasjonal interesse ; er der folk nok til at
istemme begejstringsraabet; endog trællende arbejdere kan i den grad føle sig
løftet, at de ikke ser skammen i, at gjøre sig til slaver i barbarismens tjeneste.

I modsætning hertil skal den røde fane samle arbejderne i frihed til kamp for
55 frigjørelse!

Fordi der er arbejdere i alle land, som har indset det fordærvelige for sig selv og
sine klassefæller i at opretholde det nasjonale fiendskab folk og folk imellem, --
fordi de har set, hvilke gyselige ulykker og forfærdelige elendighed der kan
60 avstedkommes og hvilke bloddryppende handlinger, der kan udøves i
nasjonalitetens navn og under nasjonale mærker, derfor har de valgt den røde
fane som et internasjonalt fredsmærke, under hvilket alle nasjoners arbejdere
skal samles i fredelig arbejde for ophævelsen av den nasjonale barbarisme, --
ophævelsen av trælleaaget i enhver form; -- den røde fane er det mærke,
65 hvorunder arbejderne internasjonalt vil styrte barbarismen og bygge
samfundene op paa en grundvold, der ikke tillader det ene menneske at udbytte

det andet. Og fordi den røde fane for os har denne betydning, derfor er det en højtidstund for os, naar vi i aften indvier denne fane med indskriften:

70

«Kampens arbejderklub»

Lad den vaje for frihed og ret!

75

Maatte den samle Kampens befolkning og vise vej ud ; fra lidelse og savn for mange ; til lykke og trivsel for alle i et paa sandhed og ret bygget samfund!

Mine damer og herrer!

80

Det symbol, I ser paa denne fane (en globus, forestillende den østlige og vestlige halvkugle) ; dette symbol skal være os et tegn paa, at den arbejdende befolkning paa begge sider av kloden ; ja, hele kloden rundt ; skal række hinanden haand under den røde fane, for at styrte overende barbarismen og den røveriske udbytning og bygge et nyt samfund paa lighedens grundvold til folkenes trivsel og lykke!

85

*

90

Derefter avsang man følgende for anledningen av klubbens ordfører, hr. Oscar Nielsen, forfattede sang:

Mel.: For Norge, kjæmpers fødeland

95

Du røde banner fold dig ud
og vær vort frihedsmærke.

Er vi end faa, bær frem det bud:

100

Vi skal en gang bli stærke.

Vor kamp, vort haab, vort friske mod,

vor tro paa at vor sag er god,

105

:/: skal straaale i din røde dug;

vær du vort frihedsmærke. :/:

110

Vi holder sammen kvinde, mand,

vi slutter fast en kjæde,

115 at vinde for vor arbejdsstand

mer lys, mer løn, mer glæde.

I nød, i savn, i tunge kaar

120

vor fane dog om frihed spaar.

:/: Vi holder sammen, kvinde, mand

125 i sluttet broderkjæde. :/:

Med jubel hilser vi idag

vort frihedstegn det røde.

130

For frihed og det røde flag

saamangen stridsmand døde.

135 Men vi skal føre flagget frem,

og vi skal bringe sejren hjem.

:/: Med jubel hilser vi i dag

140

vort frihedsflag det røde. :/:

Socialisternes marsj blev derefter spillet, og fanen bares gjennom salen fulgt av en prosesjon og overleveredes av fanekomiteens formand til arbejderklubben.

Arbejderpartiets dramatiske klub spillede «En nat i Roskilde», og siden gik dansen over tiljen til kl. 2.

150

Kilde

Social-Demokraten, 25. april 1893

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/den-rode-fane-er-kjaerlighedens-symbol>

155

160

165

170

175

180